

Búcsúbeszéd a temetésen a munkatársak részéről

Tisztelt gyászoló családtagok, barátok, munkatársak és ismerősök!

Kollégaként nehéz most bármit is mondani.

Mi természetesen a család és a barátok után következünk. De általában életünk egy meghatározó részét a kollégák között töltjük. Próbáljuk magunkat ettől a tényről függetleníteni, de látnunk kell, hogy ez nem megy. Ahhoz, hogy ezt érezzük, tudnunk kell, hogy részben itt teljesítjük ki magunkat. És tudnunk kell, hogy ezt Béla is így érezte.

Nehéz szavakat találni egy olyan kolléga és barát végső búcsúja alkalmával, akinek magának kivételes tehetsége volt a művés munkahelyi búcsúbeszéd megalkotásában és elmondásában. Ahogy azt egyre gyakrabban mondogatta, szinte hivatásos búcsúztatóvá vált, hiszen az utóbbi években több kollégát is búcsúztatott. Már-már irodalmi választékossággal, de utánozhatatlan kedvességgel, árnyaltan, de mindig személyre szabottan és személyhez szólóan fogalmazott. Kitűnő emberismerő volt, jellemábrázolásai találóak voltak, kerülték a kliséket, a méltató szavak mellett nem nélkülözték a tapintatos kritikát, sőt esetenként a csipkelődéseket sem, szavai mégis meghatóak, és szívhez szólóak voltak. Nem meglepő, hogy volt osztálytársai is őt kérték fel arra, hogy példaképének, osztályfőnökének, irodalomtanárának, Kiss Jenőnek az emléktáblája avatásánál ő mondja el az emlékbeszédet. Nehéz feladat tehát Bélát méltó módon elbúcsúztatni.

Szerette a munkáját, a hivatásával járó kihívásokat.

Érdeklődése kezdettől fogva a modellezési feladatokhoz vonzotta. Gazdaságmatematikai és operációkutatási végzettségének megszerzését követően szakmai pályafutását 1968-ban az Országos Tervhivatalban kezdte makromodellezőként, majd az intézmény Számítástechnikai Központjában végzett modellezői és informatikai feladatokat. Néhány évig informatikai szakterületen dolgozott a SZÁMALK-ban és a Kopint-Datorg-nál, majd 1994-ig a PM Informatikai és Módszertani Intézetet vezette, amely modellezési, elemzési és informatikai szolgáltatásokat nyújtott a minisztérium számára.

Béla 1994-ben csatlakozott az Állami Biztosításfelügyelethez, olyan időszakban, amikor a még egyébként is fiatal intézmény munkastílusát teljesen meg kellett szervezni, és ebben az általa vezetett közgazdász-elemző csapatnak kulcs feladata volt. A biztosítók kockázatértékelésének, elemzésének új módszertanát alakította ki a csapat Béla csendes, nyugodt, de rendszerezett, korrekt irányítása alatt. A fő feladatok, amelyeket a Közgazdasági és informatikai blokk vezetőjeként irányított, igen sokrétűek voltak. Már ekkor is volt egy időszak, amikor az egészségéért kellett aggódnunk, de szerencsére akkor szívósságával legyőzte a betegséget és újra teljes értékűen tudott még sok éven keresztül dolgozni.

A felügyelet összevonása után, 2000 áprilisától a Monitoring főosztály vezetőjeként a biztosítási mellett már a pénztári, a hitelintézeti, befektetési szolgáltatási és tőkepiaci területekre is kiterjedően kellett megalapoznia a Felügyelet minősítési, kockázatértékelési,

monitoring, és adatszolgáltatási rendszereit. A feladat kihívást jelentett mindenki számára, de a különböző felügyeleti módszertanok harmonizálására és a felügyeleti kultúrák összehangolására tett erőfeszítések Béla vezetése alatt gyümölcsözőnek bizonyultak. Ekkor került ismeretségbe a banki szabályozást meghatározó nemzetközi elvekkel, az un. bázeli tőkekövetelményekkel is, amelyek implementálása komoly feladatok elé állította a Felügyeletet.

Béla 2005-től oroszánrészt vállalt a bázeli felügyeleti módszertanok és kézikönyvek kidolgozásában. 2006-tól vezetésével alakult meg a Pénzügyi csoportok felügyeleti főosztályán a Modellezési osztály elődje, az 5. osztály, amely intézményi keretet is adott annak a kulcsfontosságú felügyeleti munkának, amelynek révén pályafutásában visszatérhetett a régi szerelemhez, a modellezéshez. Azóta mind a kollégák körében, mind a nagybankok, illetve a bankszektor egészében dolgozó kollégák szemében a belső modellek validációja, valamint a tőkemegfelelés belső értékelésének és felügyeleti felülvizsgálatának folyamata elválaszthatatlanul összeforrt a nevével.

Béla a Felügyeleten eltöltött közel két évtized alatt jelentősen hozzájárult az intézmény szakmai céljainak érvényesüléséhez és külső megítéléséhez, mind a hazai, mind a nemzetközi szinten. Sok éves tapasztalatával, kiemelkedő szaktudásával és elkötelezett munkájával kivívta nem csak a munkatársai, hanem a felügyelt intézmények szakembereinek, és az európai társhatóságok képviselőinek elismerését is. 2009-ben Magyar Köztársaság Ezüst érdemkereszt kitüntetésében részesült. Az általa „kinevelt” fiatal kollégák a szakmai kérdéseken túlmenően is sokat tanulhattak Tőle.

Bélat nem csak a pályakezdő fiatalok, hanem a tapasztaltabb kollégák is mesterüknek tekintették. Béla személyisége, a szakma iránti tisztelete, elhivatottsága a banki kockázatkezelők, módszertani felelősök számára egyaránt lehetővé tette, hogy az általa vezetett vizsgálatok közös, a másik felet meghallgató és megértő párbeszédékké, igazi dialógussá alakulhattak. Igényes volt és nagy tudású, amivel soha nem élt vissza. Lelkesen és bátorítóan hallgatta meg a javasolt megoldásokat, látta meg bennük az ötletet és a munkát és érthetően mondta el javító szándékú kritikáit. Nem voltak sablonos megoldásai, mindig kész volt újragondolni a felmerült új, és a már megoldottnak látszó régi problémákat is. Mindig készen állt egy komoly vitára, amiben a fiatalabbakra is egyenrangú félként, partnerként tekintett. Sokat tanulhatott tőle az, aki figyelte szavait, és megértette gondolatait. Szerették, mert egyenes és közvetlen, melegszívű és önzetlen volt. Tudása, akaratereje és rendíthetetlen tisztelete révén vitathatatlan tekintélyt szerzett magának, szelíd természete, segítőkészsége és sajátos humora miatt viszont egyedülálló szeretet is övezte kollégái körében.

Béla osztályának korábbi és jelenlegi tagjai büszkék arra, hogy Béla csapatában dolgozhattak. Bármilyen is lesz az osztály sorsa a jövőben, ez a csapat mindig Béla csapata lesz, amelynek minden tagja igyekszik mesterének nevéhez méltó módon élni és dolgozni a továbbiakban is, azért, hogy ez a név soha ne merüljön feledésbe.

Egy vezető értékelésében nem feltétlenül az a legfontosabb erény, hogy szeretik-e a munkatársai, de az ember megítélésében igen is fontos. A legkifejezőbbek talán azok a feszültebb időszakok voltak, amikor érte dolgoztak a munkatársai, aminél jobb példát a

motivációra nemigen lehet találni. Bélához régi munkatársai még évek múltán is ragaszkodtak, keresték, és – néha távoli országokból is tartották vele - a napi kapcsolatot.

Kollégaként, most mit is lehet még mondani?

Felésege halála után aggódtunk, hogy képes lesz-e egy ilyen veszteség után az életét újra rendezni. Azt láttuk, hogy gyermekei és unokái, valamint a munkája segítségével ez menni fog. Sok nehéz feladaton közösen jutottunk túl, de ami a lényeg, mindig nagy büszkeséggel mesélt gyermekei sikereiről és az unokák nyújtotta örömeiről.

Imádott utazni, vitorlázni, vonzották az új benyomások. Élvezte egyrészt a munkájából adódó angol-szász környezet kultúráját, másrészt rajongott a latin életszemléletért. Sok kollégát tett érdeklődővé, például Portugália iránt, ahol feleségével járt.

Seneca szavai szerint aki elmulasztja a pillanatokot, végül elmulasztja egész életét. Az élet, akár egy pillanat: mulandó; s miért ne élnénk szépen a kicsit, ha abból áll össze az egész? Béla egész életében szépen élte meg azokat a pillanatokot, amelyek megadattak neki. Derűs, mosolygós, életvidám természetének kisugárzását megőrizte munkájának és betegségének legnehezebb napjaiban is.

Közeli munkatársai számára több volt, mint kolléga, személyiségének hiánya fájdalmas űrt hagyott. De ha lehunyjuk a szemünket, akkor Béla kék szeme és az összetéveszthetetlen Kerekó-mosoly mindig velünk lesz.

Nyugodj békében, soha nem felejtünk.

Búcsúztató a barátok részéről

Kedves Béla!

Az utóbbi hetekben -ki tudja miért- sokat gondolkoztam az emberi LÉT nagy kérdésein. Azokon a kérdéseken, amelyekről oly sokszor hajnalokig beszélgettünk baráti társaságban. Persze e kérdésekre sosem találtuk meg a végső választ, annak ellenére, hogy újra és újra előkerültek. Ezeknek már ilyen a természetük.

Mi is az EMBER valójában? Meg nem mondom, de tudom, hogy mi nem. Az ember nem egy digitális valami. Nem megmondható, hogy hány színnel és hány pixelből lehet összerakni. És Te köztünk is az egyik legszínesebb, összetettebb valaki vagy. Sok-sok kis mozaikból, színes üvegcserepből, azért már egy elég jó kép összerakható.

Széleskörű műveltséged, érdeklődésed egyik ilyen színes üvegcserepe a latin nyelv és kultúra ismerete, az auktorok tisztelete. Tőled kaptam egyik születésnapomra egy könyvet 3500 latin nyelvű bölcsességgel. Köztük egy latin nyelvű sírfelirat:

ABIIT, NON OBIIT!

Nem meghalt, elment.

Nem Béla, Te nem haltál meg. Itt vagy velünk. Még rengeteg a tennivaló, körülötted még minden mozog és Te benne vagy ezekben a változásokban.

- Egy nagypapa nem tesz olyat, hogy egyik pillanatban még van, aztán egyszer-csak nincs.
- Kis gyerek kis gond, nagy gyerek nagy gond. Juditnak és Péternek holnap is kell az apai szó, jó tanács.
- Munkahelyeden küszöbön a Basel III. Persze, tudjuk, hogy egy munkahelyen nincsenek pótolhatatlan emberek, de olyan jó, ha van valakivel megosztani akár a munkát magát, vagy az élet bármely gondját baját.
- De nem tisztom a családi és munkahelyi vonatkozások sorolása, hiszen itt vagyunk mi is, a barátok. A hátralék tengernyi.
  - a tavaly Szepezden tartott baráti születésnap torzóban;
  - már több, mint egy éve tologatjuk a „tornyok” találkozóját;
  - és a nagy szerelem, a Niobe, egy hajón mindig ezernyi tennivaló van;
  - és a Balaton,
  - és a vitorlás társadalom,
  - benne a Révfülöpön "nevelkedett" gyerekeinkkel, az ifjakkal, akik a vitorlás táborokban egyebek között Tóled sajtótították el a csomók kötésének módját, és
  - a kevésbé ifjú versenytársakkak, az Europa 30-asok flottájában,
  - és a révfülöpi Zanzi terasza is vár;
  - az Angol utcai munkatársaid összetartása változatlan, hogy a ma is bármikor előhúzható sakktablát, figurákat és sakkórát, vagy a hagyományosan Ivó-napra ütemezett találkozókat ne is említsem.

Megannyi üvegcserép. Mindannyiunk zsebében van néhány. Igen, mindez Veled alkot egészet, és Te egy vagy velük, velünk.

És még egy üveg cserép. Nyár volt. Még jó széllel kifutottunk, de Boglár felé félúton leült a szél. Seholy egy fodor a vízszínen. Hajnali kettő lehetett. Ildi már lepihent, feladta, hogy rábírjon, hogy motorral befussunk a révfülöpi kikötőbe. Csak a csönd mindenütt. Milyen jó volt hallgatni ezt a csendet.

Ezt a csendet érzem most is. De az Isten szerelmére, Béla, mondj már valamit!

Nem Béla, Te nem haltál meg, elmentél. És ha Veled/Rólad beszélünk, oly természetesen hangzik

ABIIT, NON OBIIT.

Természetesen hangzik, mint minden mondatod.

- Mondatod, amire társaságban mindig oda kellett figyelni. Megannyiszor hallhattuk azt a halk, dörmögő Bélás stílust, ami gyakran kétkedőnek tűnt, pedig csak a sokat látott ember óvott a meggondolatlan ítéletalkotástól. Valami olyan nézőpontra hívtad fel a figyelmünket, ami mellett hiba lett volna elsiklani;
- Tudom, hogy sokan sokat tanultunk Tőled emberséget, empátiát, nyitottságot és még sorolhatnám. És ha nem is sorlom, de kiemelek még egyet. Nemcsak a kétkedés tudományát tanulhattuk Tőled, de határozottságot is, ha kell. 5-ös hátszélben nem lehet kikötni kétkedve és Te a kormány rúdjánál irányítottad a manővert. Voltak értékeid, és azokból nem engedtéél. Szelíden, de egy tapodtat sem.

Nem Béla, Te nem haltál meg. Elmentél. Valami megváltozott. Még nem is tudom pontosan, mi. Még kérdeznék valamit a banki kockázatkezelés közeli jövőjéről, még kiképném a véleményedet egy jó minestrone elkészítéséhez, még küldenék egy SMS-t, de a telefon nem felejt. Az utolsót már elküldtem.

REQUIESCAT IN PACE!